

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 823. An novitio egredienti restituenda omnia bona, quæ intulit, habitusque ipse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

sed cogebantur professionem emittere in eadem vel alia etiam religione juxta *c. 20. h. t.* dum nimirum de tali animo seu proposito ex certis indicis. v. g. quia beneficio Ecclesiastico habito absolute renunciarant, vel de bonis suis re ipsa disposerant, constabat, obligationem hanc seu necessitatem remanendi inducente hoc proposito, non quidem nudo, sed concepto ex intentione sese hac ratione tradendi religioni & obligandi, adeoque conjuncto & firmato promissione vel etiam voto simplici profitendi, cujus alias obligationem aut etiam tacitam professionem susceptio habitus monachalis non inducit absque dicta promissione. uti hæc tradunt Suar. *de relig. tom. 3. l. 5. c. 11. num. 2.* Sanch. *L. 4. mor. c. 1. num. 20.* Barbof. *in c. 20. h. t. num. 1. & seq.* citatis pluribus aliis. Pirh. *h. t. num. 62. & seq.* quem vide; præscindendo saltem à tali proposito non nudo (quod importasse necessitatem non egrediendi, satis indicare videntur AA. citati, ut legentis eos patet) novitii hodie dum liberè nullius petita licentiâ, & licitè ex justa causa ante susceptionem habitus professorum (intellige, ubi is distinctus est ab habitu novitiorum) & ante professionem redire ad sæculum possunt per *c. statimus 23. h. t.* Castrop. *tr. 16. d. 1. p. 10. num. 1.* & AA. citati cum communi. quin & post Concilium Tridentinum cum dicto proposito & voto simplici aut obligatione profitendi ingressum, etiam postquam renunciavit libertati egrediendi, posse adhuc liberè egredi absque eo, quòd ad ullam aliam religionem in genere vel specie intrandam teneatur, cum Fagn. *in cit. c. 20. h. t. num. 42. in declarat. Card. conc.* tradit Pirh. *h. t. num. 67.* Dixi tamen: *licite: ex justa causa:* quamvis enim per se loquendo exitus ille ex objecto suo vacet culpâ, eâ tamen non vacat, si ad illum novitius irâ, odio aliave sequiore affectione moveatur, aut neglectis divinis inspirationibus ad secularis vitæ licentiam & peccandi occasiones, ac pericula redeundo, salutis suæ discrimini se exponendum prævidit, ut bene Wiestn. *h. t. num. 35. in fine.*

Quest. 822. An & qualiter novitius dimitti aut expelli possit à religione?

REsp. Tametsi religio fortè ex rigore justitiæ non teneatur novitium retinere, ut Pirh. (cujus tamen contrarium probat à posteriore de Lug. *de 7. & 7. tom. 1. d. 9. num. 57.* ex eo, quòd novitius sine causa dimissus possit in foro externo reclamare, & quoties de veritate constaret, restituenda esset. ut Host. Jo-Andr. Sanch. Lopez apud illum; quod denotat aliquod jus in novitio ad se non dimittendum; cum alioqui non posset jus suum, in judicio prosequi) ex alio tamen capite non potest illum sine justa causa liberè dimittere, nimirum ratione officii sui, ex quo prælatus teneatur procurare bonum religionis & subditorum adeoque & novitium, qui religioni idoneus apparet, retinere non minùs, quàm illum, si idoneus est, expellere, pro ut rationem hanc desumptam ex officio prælati pulchrè declarat de Lug. *l. c. num. 56.* agatque insuper contra officium caritatis gebitæ novitio sibi subdito, dum sine rationabili causa eum expellendo, non potest non inurere gravem notam, dum omnes sciunt, nunquam nolentem & invitum dimitti, nisi ob defectus naturales vel morales. ut de Lug. *l. c. num. 55.* privatque magno bono, quin & fortè periculo salutis exponit. proinde his non obstantè,

quòd novitius non teneatur in religione permanere, negantibus in hoc paritatem obligationis ad permanendum & retinendum. Suar. *ut c. 11. num. 5.* Sanch. *L. 5. c. 4. num. 54.* Castrop. *cu. p. 10. num. 1.* Pelliz. *in man. præd. c. 7. q. 26. num. 60.* Pirh. *h. t. num. 78.* ex eo capite, quòd in iis, quæ non ad justitiam distributivam vel commutativam, vel caritatem pertinent, non detur mutua obligatio. De cætero ad dimittendum novitium non requiruntur causas gravissimas, aut defectus notabiles, sed sufficere, quòd vel circa sanitatem, vel circa indolem, vel alia talenta reperitur, minùs utilis religioni, ait de Lugo, *l. c. num. 55.* ut etiam *num. 59.* dicit, causam ad dimittendum novitium sufficientem non debere semper esse moralem, vel ortam ex ejus culpa; cum ad hoc non obligaverit se religio, sed sufficere causam etiam extrinsecam, ut si ex ejus retentione grave malum aliquod timeretur religioni, etiam absque culpa novitii. v. g. indignatio parentum, qui graviter nocere possent religioni. item aversio principis à religione, damnum etiam temporale &c. Atque ex his jam deducitur & probatur, peccare illos graviter, qui absque sufficiente causa novitio, dum est in probatione, negant suffragium suum ad professionem faciendam requisitum, ut docent Suar. *tom. 3. de relig. c. 3. num. 7. in addit. ad dubia regul. v. novitius 17.* Vecchius *in præd. novitior. d. 12. du. 2. num. 4.* Micand. *in man. præd. tom. 1. q. 25. a. 12. concl. 1. & 2.* Dian. *tom. 1. tr. 2. de dub. regul. resol. 19.* Cordub. *in reg. minor. c. 2. q. 2. & 11.* & alii, quos citat & sequitur de Lugo *l. c. num. 54.*

Quest. 823. An novitio egredienti restituenda omnia bona, que intulit, habitusque ipse?

REsp. Ad primum: restituenda ei omnia bona, quæ tempore ingressus deulit in monasterium, ita ut nec minimum ex iis retinere possint religiosi; poteritque ad hoc Episcopus, ubi opus fuerit, ad id compellere per censuras ecclesiasticas superiores regulares. Zesol. *in præd. Episcop. p. 1. v. moniales. §. 3. & p. 2. v. eod. §. 11.* Barbof. *in c. 9. h. t. num. 5. & de off. & potest. Episc. p. 3. alleg. 101. à num. 37.* juxta quod statuit Trid. *sess. 25. de regular. c. 16.* & quidem restituenda bona cum omnibus fructibus, inde perceptis, deductis alimentis pro tempore, quo fuit in novitiatu (de quo tamen posteriore paulò post) resolvit Azor. *instit. mor. p. 1. l. 13. c. 9. q. 2.* recuperare etiam omnia bona feudalia tradunt Tappia *in anth. ingressi, de SS. Eccles. in v. sua. c. 14. num. 16.* Iho. de marin. *de feudis l. 1. tit. de feud. ex pacto & provis. num. 139.* Carol. de Grat. *de effect. cler. off. 4. sub. num. 25.* & alii apud Barbof. *in cit. c. 9.* & Idem *cit. alleg. 101.* sic etiam, si pater cum omnibus bonis suis & filio impubere se offert Religioni, filius annos discretionis adeptus, nolens esse Monachus, potest exire, & petere bona paterna, quæ ex successione sibi proveniunt, & hæc ei restituenda. Barbof. *in c. 14. h. t. num. 1.* citatis Vivian. *in ration. jur. Pontif. l. 3. pag. 478.* Abb. Card. Jo-And. Imol. Host. Butr. &c. An verò, patre professo Religionem, statim legitima debeatur filio, & is eam petere possit à Monasterio, & illud eam restituere teneatur, in eo non conveniunt AA. pro sententia negante eam statim peti posse, sed expectandam mortem naturalem patris, & interea Monasterium eâ potiturum, Barbof. *in cit. c. 14. num. 2.* citat immensam tur-

nam AA. sententiam oppositam, quam ex eo probabiliorem dicit *num. 3.* quod statim à professione pater moriatur civiliter, & desinat esse in rerum natura juris fictione, apud eum inter ceteros noti & magni nominis AA. quos maximo numero citat. tenent Covar. *in c. 2. de testam. num. 7.* Nav. *in comment. 2. num. 48. & 54.* Vivian. *Tom. 1. comm. opin. L. 3. tit. 16. num. 55.* Fachin. *controv. jur. L. 6. c. 13.* Molin. *de just. rr. 2. d. 140. vers. an verò statim.* Lessi. *L. 2. c. 41. du. 10. num. 73.* Azor. *p. 1. L. 12. c. 8. q. 7.* qui etiam *num. 8.* tenet, similiter, cum filius proficetur in Religione capaci succedendi, statim deberi legitimam parentibus, quam habent in bonis illius; quod ipsum approbat Barbof.

2. Resp. Ad secundum: posse Novitios redire ad priorem statum in eadem veste, quã venerunt, certum videtur, & alitru ex reg. S. Benedicti. Barbof. *in cit. c. 9. num. 1.* citatis Innoc. Card. Jo. And. Imol. Butr. &c. Verum an Novitio volenti egredi restituendus sit; si velit, habitus Novitiatús, ipsiusmet Novitii sumptibus ei factus, dubitari potest ex eo capite, quòd secundum jam dicta omnia bona, quã intulit sint ei restituenda, desuper consultam S. Cong. Cardin. Concil. Trid. Interpretum annuissè quidem, sed nondum firmasse, habitum Religiosum Novitii egredientis penes Monasterium remansurum, restituito tamen Novitio pretio illis, testatur Barbof. *l. c. n. 5.*

Quaest. 824. An Novitius rediens ad saeculum teneatur refundere Monasterio expensas ab eo in se alendo factas?

Resp. Negativè, cum ferè communi, quam tenent Sylv. *V. relig. 5. q. 8.* Azor. *l. c. c. 3. q. 6.* Suar. *tom. 3. de relig. L. 5. c. 11. n. 5.* Sanch. *L. 6. mor. c. 10. num. 4.* Dian. *tom. 2. rr. 35. difficult. 16. num. 6.* Pirh. *h. t. num. 65.* & pluribus aliis apud de Lugo. *l. c. d. 9. num. 61.* dicentem esse communem & praxi omnium Religionum confirmatam contra Anchar. *inc. beneficium. h. e. in 6. num. 1.* Jo. And. & alios, volentes teneri Novitium ad mediam partem expensarum; cum probatio respiciat partim favorem Novitii, partim Monasterii, & Peregrin. *in comment. ad const. cler. regul. p. 2. c. 1. lit. G. §. 10.* & alios volentes teneri illum ad omnes impensas. Ratio responsionis à Sanch. Pirh. & aliis petitur. *ex c. penult. h. t. & c. 2. eod. in 6.* ubi, quòd Novitius nullatenus impediri debeat, quò minus liberè exire possit; hæc autem libertas impediretur, si ad impensas teneretur; cum, ubi non esset solvendo, detineri posset. Ratio tamen hæc videtur de Lugo non satis efficax, ex eo, quòd persona libera pro debito detineri nequeat à creditore. Alii cum Diana petunt ex eo, quòd Novitius mereatur alimenta propter servitium Monasterio ab illo exhibita, etsi ob morbum aliamve causam illi non servivit, aut alimenta mercedem superent, id sit per accidens; sed nec ea ratio satisfacit de Lugo, eò quòd, licet id dici posset de iis, qui ad ministeria temporalia Laicorum admittuntur, in aliis tamen vix locum habeat, utpote qui suis obsequiis nihil conferunt, sed aluntur tanquam filii, attendendo ad meram eorum culturam spirituales sine ullo profusus emolumento ab eis interim accepto. Unde rectius videtur ratio peti à de Lugo. *l. c. num. 64.* ex eo, quòd in receptione Novitii fieri videatur contractus bonæ fidei inter illum & Religionem in ordine ad probandum,

An Novitius sit aptus Religioni, & hæc illi, quo utraque pars se obligat, Religio ad illum gratis alendum, Novitius ad inserviendum gratis juxta statum suum in iis, quæ ei imponentur. Unde licet opera Novitii fuisset Monasterio utilissima, vel etiam è contra parum utilis, Novitius propter servitium, Religio propter alimenta nihil petere potest. His adde, quòd Monasteria plerumque hunc in finem fundata sint, non tantum ad alendos professos, sed & Novitios. Limitatur nihilominus responsio passim ab AA. illius favoribus ita, ut Novitius factus in se expensas refundere teneatur, si desuper sub ingressum per pactum (uti sæpe fit in Monasteriis Monialium) se obligavit, ita de Lugo. *l. c. num. 66.* Pirh. *h. t. num. 66.* argumento desumpto ex Trid. *l. c. dum ibi irrita declarantur donationes factæ ab ingredientibus Monasterio ante professionem excepto victu & vestitu Novitii pro tempore, quo est in probatione.* si enim potest intuitu illo aliquid dari, potest etiam de eo dando fieri pactum & promissio. ita tamen, ut addit Pirh. citatis pro hoc Suar. *cit. c. 11. num. 5.* Sanch. *l. c. num. 5.* etiam si datum non fuerit, quòd promissum, non ideo impediatur Novitius, quò minus liberè egredi possit. posse tale pactum fieri de reddendis alimentis, tam habitatio ne opera, à Novitio exhibita Monasterio, ut ejus valore deducto debeantur expensæ, quàm absolute integræ, nulla habita ratione, ait de Lugo. *l. c.* uti etiam, tam quòd possit fieri sub conditione, si rediret ad saeculum, quam absolute. Addit & idem de Lugo *num. 65.* Limitationem aliam, ita ut, si Novitius non bonâ fide, nimirum ut probaret, sed animo absoluto redeundi ingressus esset, teneretur ex dolo ad damnum, quòd Monasterio intulit in alimentis sibi impensis.

Quaest. 825. Num Novitii tempore Novitiatús possint suscipere Ordines, & à quo Episcopo?

1. Resp. Ad primum: Novitii non tantum ad saeculum redeuntes possunt ordinari & ministrare in Ecclesiis, ut cum communi docent Abb. Card. Butr. Host. Imola & alii relati à Barbof. *in c. 21. h. t.* sed etiam existentes & remanentes in Novitiatu posse initiari quibuscunque Ordinibus Sacris. Henriq. *in sum. l. 7. de indulg. c. 22. §. ult. in comment. lit. 7. & l. 10. de sacram. ord. c. 23. §. 3.* in comment. *lit. G.* Rodriq. *qq. reg. tom. 1. q. 3. a. 4. in fine.* Sanchez. *in decal. Tom. 2. L. 6. c. num. 19.* qui etiam *num. 22.* asserit, minime requiri licentiam Prælati regularis, ut Novitius quoscunque Ordines suscipiat. Barbof. *l. c. num. 3.* contra Sylv. *V. religio. 5. q. 10.* Mirand. *in man. pral. tom. 1. q. 12. a. 9. concl. 1.* Lambertin. *de jurep. l. 2. p. 1. q. 7. a. 14. num. 5.* Azor. *inst. mor. p. 1. L. 12. c. 2. q. 13.* tenentes, ne quidem posse ordinari primâ tonsurâ, his non obstante, *c. Monasterii. 9. q. 2.* in quo se fundant hi AA. utpote quòd, ut ait Sanch. *cit. n. 19.* loquitur, non de Ordinibus suscipiendis, sed de tonsurâ Monachali.

2. Resp. Ad secundum, potest Novitius initiari Ordinibus ab Episcopo, in cuius Diocesi est in probatione. Barbof. *l. c. n. 5.* cum Sanch. *n. 22.* contra Henriq. tenentem, Novitium à proprio Episcopo ordinandum esse. sic etiam Delb. *de immunit. Eccles. c. 14. dub. 18. S. 17. num. 14.* cum Dian. *p. 1. rr. 2. resol. 7.* quòd Novitii non secus ac professi cum literis dimissoriis Prælati Religionis mitti possint, ad quoscunque locorum Ordinarios Ordines suscipiendi gratiâ, sine licentia seu literis commenda-